

แผนงานวิจัยด้านการจัดการความรู้การวิจัยเพื่อการใช้ประโยชน์รวมการปฏิบัติและถ่ายทอดสู่พื้นที่

รายละเอียดข้อกำหนด/เงื่อนไข

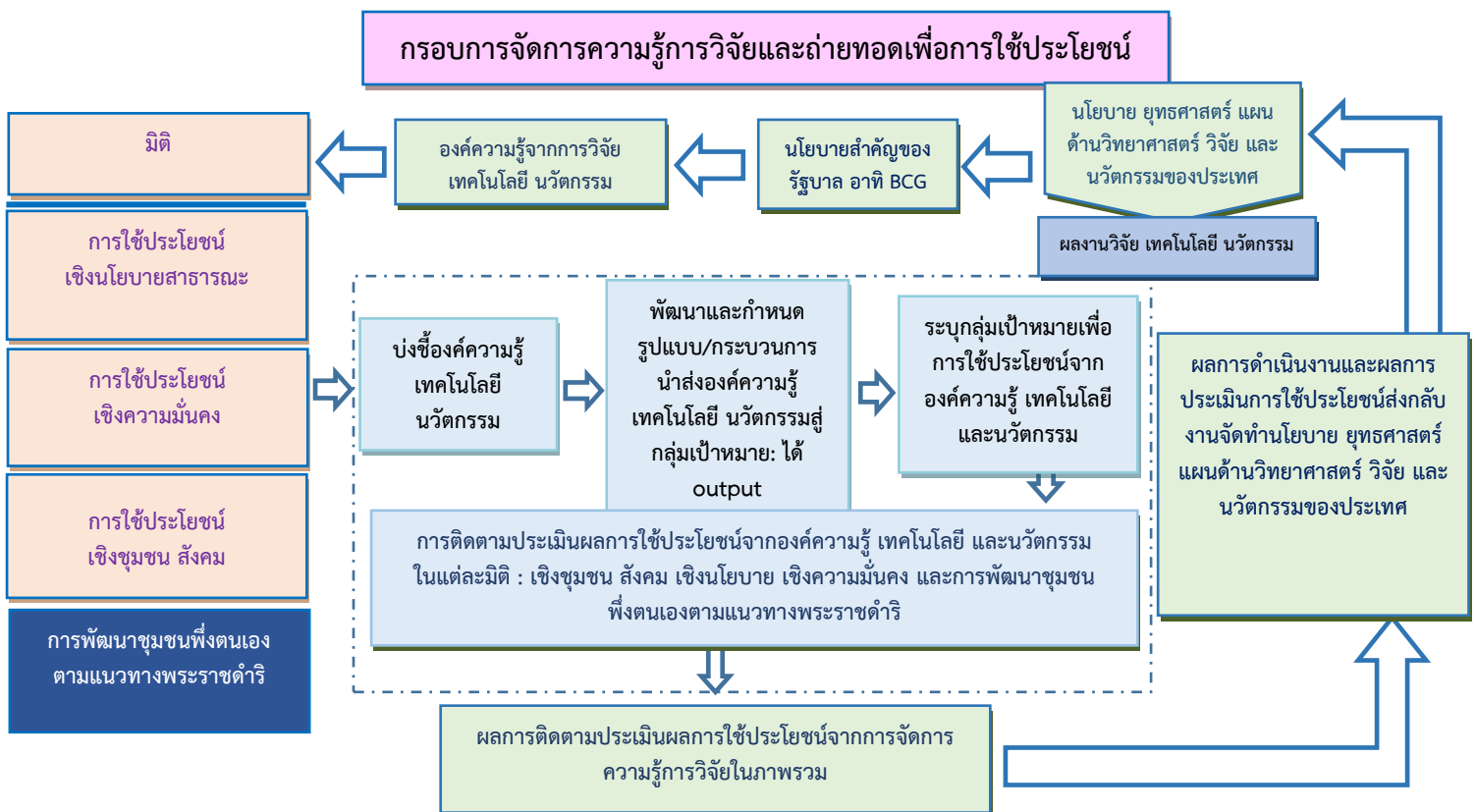
การรับข้อเสนอกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและนวัตกรรม
การจัดการความรู้การวิจัยและถ่ายทอดเพื่อการใช้ประโยชน์ ประจำปี ๒๕๖๕

การพัฒนาชุมชนพึ่งตนเองตามแนวทางพระราชดำริ

๑. หลักการและเหตุผล

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) เป็นส่วนราชการภายใต้กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และ นวัตกรรม โดยมีหน้าที่สำคัญในการส่งเสริมและถ่ายทอดความรู้เพื่อใช้ประโยชน์ โดยขับเคลื่อนและผลักดัน ให้เกิด การนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ให้เกิดประโยชน์เพื่อการพัฒนาประเทศได้อย่างยั่งยืน ผ่านกลไกรูปแบบการ จัดการความรู้การวิจัยเพื่อการใช้ประโยชน์ โดยการสนับสนุนให้เกิดการนำองค์ความรู้จากผลงานวิจัยและนวัตกรรม มาเข้ากระบวนการจัดการความรู้ให้เป็นระบบ และมีชุดข้อมูลที่มีความพร้อมก่อนการนำไปถ่ายทอดขยายผล เพื่อพัฒนา/แก้ไขปัญหาให้แก่กลุ่มเป้าหมายหรือกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม วช. จึงได้จัดทำโครงการ **การจัดการความรู้การวิจัยและถ่ายทอดเพื่อการใช้ประโยชน์ ประจำปี ๒๕๖๕** (การพัฒนาชุมชนพึ่งตนเองตาม แนวทางพระราชดำริ) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำองค์ความรู้จากผลงานวิจัยที่มีความพร้อมเข้าสู่กระบวนการใช้ ประโยชน์ โดยการน้อมนำหลักการพัฒนามตามแนวทางพระราชดำริ ร่วมด้วยหลักการทรงงานและการผสมผสาน ภูมิปัญญาและองค์ความรู้จากผลงานวิจัยและนวัตกรรมในการพัฒนาปรับปรุงกระบวนการผลิตการพัฒนาทักษะ อาชีพ รายได้ และคุณภาพชีวิต อันส่งเสริมให้เศรษฐกิจฐานรากเข้มแข็งและยั่งยืนตามเป้าหมายการพัฒนาประเทศ และเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์เพื่อตอบโจทย์เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

๒. กรอบแนวทางการจัดการความรู้การวิจัยและถ่ายทอดเพื่อการใช้ประโยชน์ (การพัฒนาชุมชนพึ่งตนเอง ตามแนวพระราชดำริ)

การจัดการความรู้การวิจัยและถ่ายทอดเพื่อการใช้ประโยชน์ ที่ วช. ให้การสนับสนุนเป็นการบริหาร/จัดการ ความรู้จากผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่เสร็จสมบูรณ์แล้ว และมีชุดข้อมูลองค์ความรู้ที่พร้อมขยายผลไปสู่การใช้ ประโยชน์ โดยมีกระบวนการนำส่งองค์ความรู้ที่สาธารณชน หรือกลุ่มเป้าหมายสามารถเข้าใจ เข้าถึง และใช้ประโยชน์ ได้อย่างเป็นรูปธรรมตามบริบทความต้องการของพื้นที่ระดับต่างๆ ทั้งนี้ **การจัดการความรู้การวิจัย มิใช่เป็นการวิจัย ใหม่ หรือการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ (Basic research) หรือการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental research)** และเพื่อให้การดำเนินกิจกรรมเป็นไปตามขอบเขตการสนับสนุนกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและนวัตกรรม การจัดการความรู้การวิจัยเพื่อการใช้ประโยชน์ (การพัฒนาชุมชนพึ่งตนเองตามแนวทางพระราชดำริ) วช. จึงขอเน้น ย้ำการจัดทำข้อเสนอกิจกรรมให้เป็นไปตามกรอบแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

๑) มุ่งเน้นการนำองค์ความรู้จากผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่มีความพร้อมนำไปสู่กระบวนการใช้ ประโยชน์ **โดยการน้อมนำหลักการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ และหลักการทรงงานเป็นแนวทางในการพัฒนา** โดยผสมผสานภูมิปัญญา และองค์ความรู้ เทคโนโลยีจากผลงานวิจัย และนวัตกรรม เพื่อการพัฒนาอย่างเป็นระบบ

๒) กิจกรรมที่ดำเนินงานจะต้องแสดงให้เห็นถึงการจัดการความรู้จากผลงานวิจัยและนวัตกรรม ที่มีความ พร้อมสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในการพัฒนาชุมชน โดยต้องเชื่อมโยงกับหลักการพัฒนาตามแนว พระราชดำริ และหลักการทรงงาน ในการถ่ายทอดองค์ความรู้หรือแสดงให้เห็นถึงการถอดองค์ความรู้จากการใช้ หลักการพัฒนาตามแนวพระราชดำริที่ประสบผลสำเร็จที่สามารถเป็นต้นแบบนำไปดำเนินการในพื้นที่อื่นๆ ได้ และมีผลผลิต ผลลัพธ์ ผลกระทบ เพื่อมุ่งเน้นให้เกิดการพึ่งตนเองของชุมชนต่างๆ รวมทั้งเสริมสร้างคุณภาพชีวิตได้ อย่างมั่นคงและยั่งยืน

๓) มีความร่วมมือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน และ NGO ในการดำเนินงานจัดการความรู้และขยายผลในพื้นที่เป้าหมายในลักษณะเครือข่าย (cluster) เพื่อสร้าง ความยั่งยืนในการใช้ประโยชน์ ขยายผลองค์ความรู้ เมื่อการดำเนินงานตามแผนกิจกรรมประสบความสำเร็จ

๔) แสดงให้เห็นถึงวิธีการดำเนินกิจกรรมที่ชัดเจน เป็นขั้นเป็นตอน มีกระบวนการนำส่งองค์ความรู้ที่ ครอบคลุม นำสู่การสร้างผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ เพื่อก่อให้เกิดการสร้างรายได้ลดรายจ่าย สร้างงาน สร้าง อาชีพ ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม สามารถส่งเสริมให้เศรษฐกิจฐานรากเข้มแข็ง ยกระดับคุณภาพชีวิตของชุมชนได้ อย่างยั่งยืนและเป็นรูปธรรม

๕) มีการติดตามประเมินผลจากผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ (Supply Side) ทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการดำเนิน กิจกรรม โดยผู้รับทุนต้องตอบแบบสอบถามที่ วช. ส่งให้ดำเนินการและผู้รับทุนต้องส่งรายชื่อ ที่อยู่ ผู้ใช้ประโยชน์ องค์ความรู้จากการดำเนินโครงการ เพื่อ วช. จะได้ติดตามประเมินผลผู้ได้รับประโยชน์ (Demand Side) หลังเสร็จสิ้น การดำเนินงาน เมื่อระยะเวลาผ่านไปแล้ว ๓-๕ ปี ตลอดจนสร้างต้นแบบ (Role Model) เพื่อเป็นแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) รวมถึงชุมชน สังคม ได้เกิดแนวคิดสร้างสรรค์ที่นำไปสู่การสร้างระบบการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืน

๓. ขอบข่ายการให้ทุน

สำหรับปีงบประมาณ ๒๕๖๕ วช. จะให้การสนับสนุนกิจกรรมที่สอดคล้องกับกรอบการจัดการความรู้การวิจัย เพื่อการจัดการความรู้การวิจัยและถ่ายทอดเพื่อการใช้ประโยชน์ (การพัฒนาชุมชนพึ่งตนเองตามแนวทางพระราชดำริ) ใน ๓ ประเด็น ดังนี้

๓.๑ การส่งเสริมชุมชนพึ่งตนเองด้วยการพัฒนาการเกษตรกรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ครอบคลุมการจัดการความรู้การวิจัยและนวัตกรรมที่เชื่อมโยงหลักการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ หรือ พระบรมราโชบาย นำสู่การใช้ประโยชน์ในงานด้านเกษตรกรรม กสิกรรม ปศุสัตว์ การแปรรูปผลิตผลทาง การเกษตร หรือ กิจกรรมอื่นๆ ที่ก่อให้เกิดชุมชนพึ่งตนเองได้ตั้งแต่ระดับหมู่บ้าน ตำบล ท้องถิ่น จังหวัด หรือ เครือข่าย ชุมชนพึ่งตนเองที่เข้มแข็ง มีกลไกพัฒนาแบบครบวงจรต่อเนื่องและยั่งยืน

๓.๒ การส่งเสริมชุมชนพึ่งตนเองด้วยการสร้างอาชีพนอกภาคการเกษตร

ครอบคลุมการจัดการความรู้การวิจัยและนวัตกรรมที่เชื่อมโยงหลักการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ รวมถึงพระบรมราโชบายที่นำไปสู่การใช้ประโยชน์ในงานสร้างอาชีพนอกภาคการเกษตร เพื่อให้ชุมชนพึ่งตนเองได้ ด้วยการมีงาน มีอาชีพ สร้างรายได้ และลดรายจ่าย

๓.๓ การส่งเสริมชุมชนพึ่งตนเองด้วยการพัฒนาศักยภาพแหล่งน้ำ

ครอบคลุมการจัดการความรู้การวิจัยและนวัตกรรมที่เชื่อมโยงหลักการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ และพระบรมราโชบายที่นำไปสู่การพึ่งตนเอง การใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการฟื้นฟูแหล่งกักเก็บน้ำหมุนเวียนชุมชนเพื่อการเกษตรในฤดูแล้ง รวมถึงการจัดการแหล่งน้ำเพื่อการป้องกันอุทกภัย

๔. ลักษณะของข้อเสนอกิจกรรมที่เสนอขอรับทุน

๑) เป็นโครงการที่ต้องแสดงความชัดเจนตามกรอบการจัดการความรู้การวิจัยเพื่อการใช้ประโยชน์ (การพัฒนาชุมชนพึ่งตนเองตามแนวพระราชดำริ) ตามข้อ ๒ และสอดคล้องกับขอบข่ายการให้ทุนในประเด็นที่เปิดรับข้อ ๓ ตามประกาศฉบับนี้ โดยข้อเสนอกิจกรรมที่เป็นการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ (Basic research) การวิจัยเชิงทดลอง (Experimental research) วช. จะไม่พิจารณา

๒) การดำเนินงานต้องมีพื้นที่ชุมชนกลุ่มเป้าหมายเพื่อการใช้ประโยชน์ที่ชัดเจนและต้องตอบสนองความต้องการของชุมชน/พื้นที่อย่างชัดเจน รวมถึงมีความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานในพื้นที่ และชุมชนในการเชื่อมโยงการนำองค์ความรู้ไปขยายผลที่ชัดเจน โดยผู้เสนอโครงการต้องแสดงหลักฐานความต้องการใช้ประโยชน์จากกลุ่ม ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder)

๓) มีหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน เข้าร่วมในการดำเนินงานจัดการความรู้และขยายผลในพื้นที่เป้าหมาย เพื่อให้มีความยั่งยืนในการใช้ประโยชน์ เช่น สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ กรมการพัฒนาชุมชน กรมส่งเสริมการเกษตร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภาเกษตรกรจังหวัด หน่วยงานสถาบันทางการศึกษาในพื้นที่ เป็นต้น

๔) งบประมาณในการดำเนินงาน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งล้านบาทถ้วน) โดยต้องมีรายละเอียดค่าใช้จ่ายเป็นไปตามระเบียบกระทรวงการคลัง และระเบียบที่เกี่ยวข้อง และเหมาะสมกับการดำเนินการ

๕) ระยะเวลาในการดำเนินงาน ๑๒ เดือน (นับจากวันลงนามในสัญญาฯ)

๖) ข้อเสนอหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของข้อเสนอนี้ต้องไม่อยู่ในข้อเสนอการวิจัย/กิจกรรมที่ได้รับทุนอุดหนุนจากแหล่งทุนอื่น

๕. ผลผลิตของกิจกรรม

๑) การดำเนินงานต้องได้ผลผลิตต่อตัวชีวิตที่กำหนดไว้อย่างครบถ้วน ชัดเจน มีความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนพื้นที่กลุ่มเป้าหมาย และมีแผนในการพัฒนาไปสู่ความยั่งยืน

๒) มีกระบวนการ เทคโนโลยี เทคนิควิธี องค์ความรู้ คู่มือองค์ความรู้เพื่อพัฒนางานที่มีความชัดเจนนำไปใช้ประโยชน์และขยายผลได้ในพื้นที่ต่างๆ เกิดการส่งเสริมด้านรายได้ และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนอย่างยั่งยืน

๓) ได้ผลผลิต/ผลลัพธ์ที่มีมาตรฐานเป็นไปตามความต้องการของภาคเศรษฐกิจ สังคม รวมถึงการเสริมสร้างขีดความสามารถในการผลิตระดับชุมชนเพื่อพัฒนาสู่ความยั่งยืนระดับประเทศ

๔) ได้ชุมชนต้นแบบการพัฒนาพึ่งตนเองตามแนวพระราชดำริ

๖. สอบถามรายละเอียดการเสนอขอรับทุน

ผู้ประสานงาน : นางสาวพิมพ์พรณ กุลธารี่, นางสาวณัฐนีย์ ทองประศรี
โทรศัพท์หมายเลข ๐ ๒๕๖๑ ๒๔๔๕ ต่อ ๕๑๕, ๕๑๗, ๕๑๘, ๕๑๙, ๕๒๔